

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/56704,IPN-na-Miedzynarodowym-Festiwalu-Sztuk-TRANSMISJE-Rzeszow-Koszyce-Ostrawa-Debrec.html>
05.05.2024, 18:30

IPN na Międzynarodowym Festiwalu Sztuk TRANS/MISJE - Rzeszów - Koszyce - Ostrawa - Debreczyn - Lwów - Troki, 25-31 sierpnia 2018

Wystawa IPN i panel dyskusyjny na temat historii i kultury jako
źródła kształtowania tożsamości narodowej podczas
Międzynarodowego Festiwalu Sztuk TRANS/MISJE

25 sierpnia 2018 r. rozpoczął się **Międzynarodowy Festiwal Sztuk TRANS/MISJE**. Został powołany przez Teatr im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie oraz zagranicznych partnerów: Państwowy Teatr w Koszycach, Narodowy Teatr Morawsko-Śląski w Ostrawie, Teatr im. Mihála Csokonaiego w Debreczynie, Narodowy Ukraiński Teatr Dramatyczny im. Marii Zańkowieckiej we Lwowie, Teatr Królewski w Trokach oraz Muzeum-Zamek w Łańcucie w roli partnera honorowego w celu budowania wspólnej przestrzeni dla wymiany idei i wartości. Tytuł pierwszej edycji brzmi: „1918. Koniec i początek”.

Uroczystą inaugurację festiwalu rozpoczęło oratorium „**Cud niedokonany, czyli Wielki Odpust w Kalwarii Paclawskiej '39**”, libretto Szymon Bogacz, muz. Sławomir Kupczak /prod. Teatr im. W. Siemaszkowej, Rzeszów /Sala Koncertowa Filharmonii Podkarpackiej /50' o godz. 20.00.

Wcześniej otwarta została wystawa „**Sztuka Walcząca**” Kasyno Urzędnicze/Wielka Jadalnia Muzeum -Zamek w Łańcucie. Polską część wystawy zaprezentował dr Dariusz Iwaneczko, dyrektor Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie.

Festiwalowi towarzyszy wystawa, którą w dniach 22–27 sierpnia można oglądać w Filharmonii Podkarpackiej im. Artura Malawskiego w Rzeszowie, ul. Chopina 30. Wystawa **„Książki poza cenzurą 1976–1989”** została przygotowana w ramach projektu edukacyjnego Instytutu Pamięci Narodowej Rok Kultury Niezależnej. Ekspozycja jest próbą przybliżenia niezmiernie istotnego w najnowszych dziejach historii Polski zjawiska, jakim był niezależny ruch wydawniczy. W naszej ekspozycji koncentrujemy się na drukach zwartych (książkach), pomijając druki ulotne i prasę.

Wystawa podzielona jest na kilka porządkujących całość bloków tematycznych. W pierwszym z nich w zwięzły sposób próbujemy przybliżyć historię drugiego obiegu, a także pokazać znaczenie wydawnictw emigracyjnych, które nielegalnie docierały do Polski. W części drugiej ukazujemy stronę techniczną podziemnego drukarstwa, opisujemy techniki i sprzęt, jakiego używano w procesie drukarskim. Część następną to garść danych statystycznych. W formie graficznej i tekstowej przedstawiamy porównanie ośrodków wydawniczych, największych wydawców, najczęściej publikowanych autorów. Staramy się także odpowiedzieć na pytanie, jakie tematy dominowały w nielegalnych książkach. Część czwarta to „dokumenty życia społecznego” związane z wydawnictwami bezdebitowymi: wiersze, teksty piosenek czy znaczki pocztowe związane z drugim obiegiem. Następnie, w dużym skrócie, ukazujemy, jakie działania i w jakim okresie podejmowała Służba Bezpieczeństwa, chcąc zlikwidować nielegalne wydawnictwa. Ostatnia część to przedstawienie pięciu największych oficyn wydawniczych działających w Polsce.

25 sierpnia odbył się także panel dyskusyjny **„Historia i kultura jako źródło kształtowania tożsamości narodowej”** (Sala Balowa Muzeum-Zamku w Łańcucie), w którym wzięli udział dr Dariusz Iwaneczko – moderator, historyk (Polska), dr Peter Homič – teartolog (Słowacja), Sylvie Vujtkova – dramaturg, Tomas Vujtek – dramaturg (Czechy), Ābel Kōnya – artysta, plastyk (Węgry), prof. Bohdan Kozak – aktor, reżyser (Ukraina), Vytautas Mikalauskas reżyser spektaklu „W cieniu korony – rzecz o Witoldzie Wielkim” (Litwa).

Festiwal potrwa do 31 sierpnia, będzie miał charakter imprezy cyklicznej, na stałe wpisanej w kalendarz współpracy państw Grupy Wyszehradzkiej oraz Ukrainy i Litwy. Kolejne edycje będą odbywały się naprzemiennie u partnerów-organizatorów. W ten sposób uczestnicy projektu kolejno będą przejmowali rolę gospodarza imprezy, kreując jego ideę i zawartość programową.